

مقدمه

سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی کشور و نقش مهمی که برعهده بخش تعاون گذاشته شده است، ضرورت فراهم سازی زمینه های لازم برای توسعه بخش تعاون در اقتصاد کشور را توجیه می کند. توسعه این بخش از اقتصاد کشور و نظارت بر عملکرد آن در وهله اول نیازمند شناسائی وضعیت فعلی و تعیین جایگاه بخش تعاون در اقتصاد ملی است. لذا لزوم شناسایی ابعاد کمی و کیفی این بخش، وزارت تعاون را برآن داشت تا پیشنهاد تهیه حساب های اقتصادی بخش تعاون را با همکاری مرکز آمار ایران در چارچوب سیستم حساب های ملی سال ۱۹۹۳ یا SNA 93 و تجدید نظر آن (SNA 2008) ارائه نماید.

ضرورت و سابقه اجرای طرح در ایران

با توجه به غیرمتمرکز شدن برنامه ریزی و نیاز جوامع به توسعه برنامه های بخشی و منطقه ای و همینطور تحلیل دوران های اقتصادی، فعالیت گسترده ای به ویژه در خصوص تهیه حساب های تفصیلی گوناگون از ابعاد مختلف جغرافیایی، بخشی و زمانی آغاز شده است. با توجه به اهمیت بنگاه های تعاونی در اقتصاد کشور و توسعه این بنگاه ها در سال های اخیر و همینطور هدف گذاری ۲۵ درصدی سهم تعاون در اقتصاد ملی در انتهای برنامه پنجم، ضرورت پایش عملکرد اقتصادی کشور برای چگونگی نیل به اهداف پیش بینی شده امری ضروری و تهیه حساب بخش تعاون در ادوار زمانی مشخص امری اجتناب ناپذیر و

الزامی است. در گذشته فعالیت هایی در زمینه تعیین سهم تعاون در اقتصاد کشور صورت گرفته است که مهمترین آن در سال های ۱۳۷۳ لغایت ۱۳۷۵ بوده است که با اجرای طرح مطالعاتی اقدام به جمع آوری اطلاعات اقتصادی تعاونی ها در مقیاس محدود و متعاقب آن برآورد سهم تعاون در اقتصاد ملی به میزان ۲/۸ درصد بوده است. بعلاوه در سال ۱۳۸۸ مطالعه ای توسط یک شرکت مشاوره ای با استفاده از مدل های اقتصادسنجی انجام شد که سهم تعاون به قیمت ثابت سال ۱۳۷۶ حدود ۸/۷ درصد (بدون احتساب نفت و گاز و سهام واگذار شده شرکتهای دولتی به تعاونی های سهام عدالت) برآورد شد. البته حساب بخش تعاون به صورت رسمی توسط نهاد رسمی تهیه حساب های ملی کشور یعنی مرکز آمار ایران تاکنون محاسبه و منتشر نشده است و فعالیت های صورت گرفته هیچگاه منجر به نتیجه و محاسبه سهم بخش تعاون در اقتصاد ملی نشده است.

اهداف کلی و تفصیلی طرح

هدف کلی طرح تعیین سهم بخش تعاون در اقتصاد کشور است و برخی از اهداف تفصیلی آن به شرح زیر می باشد:

محاسبه ارزش افزوده تعاونی های کشاورزی و سهم آن در ارزش افزوده بخش کشاورزی کشور

محاسبه ارزش افزوده تعاونی های صنعت و معدن و سهم آن در ارزش افزوده بخش های صنعت و معدن کشور

محاسبه ارزش افزوده تعاونی های مصرف و سهم آن در ارزش افزوده بخش بازرگانی کشور

محاسبه ارزش افزوده تعاونی های مسکن و عمرانی و سهم آن در ارزش افزوده بخش ساختمان و امور زیربنایی کشور

محاسبه ارزش افزوده تعاونی های بخش حمل و نقل و سهم آن در ارزش افزوده بخش حمل و نقل کشور

محاسبه ارزش افزوده تعاونی های خدمات و سهم آن در ارزش افزوده بخش خدمات کشور

محاسبه اشتغال بخش تعاون و سهم آن در اشتغال کل کشور

محاسبه سرمایه گذاری بخش تعاون و سهم آن در کل اقتصاد

محاسبه درآمد ایجاد شده در بخش تعاون و سهم آن در اقتصاد ملی

محاسبه سهم تسهیلات اعطائی به بخش تعاون در اقتصاد ملی

روش جمع آوری اطلاعات:

سطح انتشار نتایج طرح:

در این طرح نحوه جمع آوری اطلاعات اقتصادی شرکتهای تعاونی به دو صورت غیرالکترونیکی و الکترونیکی صورت می پذیرد در روش اول آمارگیری به صورت سرشماری توأم با نمونه گیری و با مراجعه مستقیم به شرکتهای تعاونی و دریافت اطلاعات اقتصادی بالغ بر ۲۰/۰۰۰ واحد شرکت تعاونی فعال و در دست اجرا انجام می پذیرد. در روش دوم با توجه به راه اندازی سامانه الکترونیکی سرشماری اقتصادی شرکتهای و تشکل های تعاونی؛ آمارهای اقتصادی کلیه واحدهای آماری بخش تعاون کشور به صورت خود اظهاری دریافت می گردد.

نتایج این طرح در سطح کل کشور و به تفکیک طبقه بندی فعالیتهای اقتصادی (ISIC) به شرح زیر ارائه خواهد شد.

طرح تهیه حسابهای اقتصادی بخش تعاون کشور

۱۳۹۰

دبیرخانه طرح:

دبیرخانه این طرح در مرکز آمار ایران مستقر می باشد و آماده پاسخگویی به سؤالات مخاطبان می باشد همچنین به منظور اطلاع رسانی بهتر، کلیه اطلاعات مورد نیاز در پورتال وزارت تعاون به آدرس www.icm.ir قابل دسترسی می باشد.

- الف- کشاورزی؛ شکار و جنگلداری
- ب- شیلات
- پ- استخراج معدن
- ت- صنعت
- ث- تأمین برق و آب و گاز
- ج- ساختمان
- چ- عمده فروشی و خرده فروشی
- ح- هتل و رستوران
- خ- حمل و نقل؛ انبارداری و ارتباطات
- د- واسطه گری های مالی
- ذ- املاک و مستقالات و فعالیتهای کسب و کار
- ز- آموزش
- ژ- بهداشت و مددکاری اجتماعی
- س- سایر فعالیت خدمات عمومی و اجتماعی و شخصی

ساختن دنیایی بهتر با تعاونی ها